

MICHAŁ ROMANOWSKI

<https://doi.org/10.33995/wu2025.2.1>

date of receipt: 23.05.2025

date of acceptance: 13.07.2025

Propozycja nowej definicji umowy ubezpieczenia w Kodeksie cywilnym

W artykule opublikowanym na łamach „Wiadomości Ubezpieczeniowych” pt. Umowa ubezpieczenia w Kodeksie cywilnym jest fasadą umowy nazwanej¹ postawiłem tezę, stosownie do której występuje potrzeba zmiany definicji umowy ubezpieczenia w Kodeksie cywilnym, aby prywatne prawo ubezpieczeń odzyskało należną mu rangę w dziedzinie prawa ubezpieczeniowego oraz odzwierciedlało naturę ubezpieczenia w praktyce obrotu. De lege lata konkurują ze sobą w prawie cywilnym i publicznym dwie definicje umowy ubezpieczenia. Konkurencja ta, zapewne nieuświadomiona przez ustawodawcę, doprowadziła do marginalizacji definicji umowy ubezpieczenia zawartej w Kodeksie cywilnym. Skutkiem jest zdominowanie metody prywatnoprawnej regulacji umowy ubezpieczenia i dokonywania wykładni stosunku ubezpieczeniowego w świetle podejścia publicznoprawnego. Prowadzi to do daleko idącej ingerencji Komisji Nadzoru Finansowego w modele biznesowe konstruowania i oferowania produktu ubezpieczeniowego, w tym za pomocą rekomendacji. Celem niniejszego artykułu jest zaproponowanie redakcji nowej definicji umowy ubezpieczenia w Kodeksie cywilnym i nowej siatki pojęć wraz z uzasadnieniem poszczególnych rozwiązań. Rozważania zawarte w niniejszym artykule stanowią propozycję przełożenia na rozwiązania legislacyjne wyników analizy teoretycznej z nawiązaniem do polskiej i międzynarodowej literatury przedmiotu przeprowadzonej w moim artykule opublikowanym w „Wiadomościach Ubezpieczeniowych” 2025, nr 1. Proponowane ujęcie umowy ubezpieczenia pozwala dostosować ją do natury i celu ubezpieczenia z punktu widzenia stron stosunku ubezpieczeniowego. Niniejszy artykuł stanowi drugi z cyklu trzech artykułów poświęconych nowemu ujęciu umowy ubezpieczenia w Kodeksie cywilnym, które powinny być czytane razem. Trzeci artykuł będzie poświęcony propozycji wprowadzenia nowego podziału ubezpieczeń na ubezpieczenie szkody majątkowej i ubezpieczenie szkody niemajątkowej wraz z proponowaną siatką podstawowych pojęć.

Słowa kluczowe: umowa ubezpieczenia, ubezpieczyciel, ubezpieczający, zdarzenie ubezpieczeniowe, składka ubezpieczeniowa, premia ubezpieczeniowa.

Proposal for a new definition of an insurance contract in the Civil Code

In an article published in „Wiadomości Ubezpieczeniowe” 2025, no 1 entitled „The insurance contract in the Civil Code is a facade for a named contract”, I argued that the definition of an insurance contract in the Civil Code needs to change so that private insurance law can regain its rightful place in insurance law and reflect the nature of insurance in commercial practice. Currently, two definitions of an insurance contract coexist in civil and public law. This competition, which was probably not recognised by the legislator, has led to the marginalisation of the Civil Code’s definition of an insurance contract. Consequently, the private law method of regulating insurance contracts and interpreting insurance relationships in light of the public law approach has become dominant. This has resulted in significant interference by the Financial Supervision Authority in the design and offering of insurance products

through Recommendations. This article proposes a new definition of an insurance contract in the Civil Code, along with a new set of concepts and justification for specific solutions. The considerations set out in this article are intended to translate the results of a theoretical analysis, based on Polish and international literature on the subject and published in „Wiadomości Ubezpieczeniowe” 2025 No. 1, into legislative solutions. The proposed approach to insurance contracts enables them to be adapted to the nature and purpose of insurance from the perspective of those involved in the insurance relationship. This article is the second in a series of three devoted to the new approach to insurance contracts in the Civil Code and should be read alongside the others in the series. The third article will propose a new division of insurance into property and non-property damage insurance, together with a set of basic concepts.

Keywords: insurance contract, insurer, policyholder, insured event, insurance premium.

PROF. DR HAB. MICHAŁ ROMANOWSKI – profesor w Katedrze Prawa Handlowego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego.

ORCID: 0000-0003-1065-0958

e-mail: m.romanowski@romanowski.eu